

Opetus ja kulttuuriministeriö

Opetushallituksen kirjaamo

PL 380

00531 Helsinki

**Ruoveden kunnan lausunto OKM:n harkinnanvaraisen yksikköhinnan päätökseen OKM/26/221/2019
SASKY koulutuskuntayhtymän lukiotoiminnalle**

SASKY koulutuskuntayhtymä haki vuodelle 2020 harkinnanvaraista yksikköhinnan korotusta lukiotoimintaansa, sillä 1.1.2020 alkaen SASKY koulutuskuntayhtymään kuuluu kolme lukiota: Ruoveden lukio, Pirkanmaan aikuislukio ja uutena Ikaalisten lukio. Ikaalisten lukion siirtyminen Ikaalisten kaupungilta SASKY koulutuskuntayhtymän järjestämäksi toiminnaksi vaikuttaa nykyisessä rahoitusmallissa heikentävästi SASKY koulutuskuntayhtymän saamaan lukiokoulutuksen valtionosuusrahoitukseen, koska yksikköhinta määräytyy lukioiden yhteenlasketun opiskelijamäärän mukaan, vaikka lukiot sijaitsevat maantieteellisesti noin sadan kilometrin päässä toisistaan. Negatiivinen taloudellinen vaikutus on noin -300 000 euroa verrattuna tilanteeseen, jossa Ruoveden lukio olisi ainoa päivälukio SASKY koulutuskuntayhtymässä ja Ikaalisten lukio olisi jäänyt Ikaalisten kaupungin ylläpidettäväksi.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on päättänyt 19.11.2019 lukiokoulutuksen opiskelijakohtaiset yksikköhinnat. **OKM:n päätöksessä harkinnanvaraista korotusta myönnettiin vain 3,5 %. Tämä tarkoittaa vuoteen 2019 verrattuna rajua yksikköhinnan pienenemistä; Ruoveden lukion opiskelijoilla vähennys on 1319,74 euroa / opiskelija.** Rahoituspohjan kaventuminen näin merkittävällä tavalla on iso takaisku pienelle kunnalle, joka on halunnut olla rohkeasti mukana kehittämässä alueellisia koulutusratkaisuja myös lukiotoiminnan osalta. OKM:n rahoitusratkaisu heijastuu suoraan Ruoveden kunnan ja Ikaalisten kaupungin lukiokoulutuksen omarahoitusosuuteen ja vaarantaa laadukkaan lukiokoulutuksen jatkumisen. Lukioyksiköiden välinen etäisyys on yli 100 km, joten jatkuva päivittäinen yhteistyö ei ole mahdollista. Yksiköt toimivat etäisyydestä johtuen jatkossakin erillisinä yksikköinä tukeutuen opetushenkilöstössä paikallisiin perusasteen kouluihin, mikä edesauttaa laadukkaan opetuksen säilymistä sijaintikuntien perusopetuksessa. Jatkossa on tavoitteena kehittää yhteistyötä ja tehokkuutta mm. digitalisaation avulla sekä ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen tarjoamia mahdollisuuksia uusin tavoin yhdistämällä. Tässä yhdistymisvaiheessa lukioyksiköiden kustannustehokkuuden lisääminen noin 300 000 eurolla on kuitenkin mahdotonta.

Ruovesi on jo parinkymmenen vuoden ajan tarjonnut ratsastuspainotteista lukiokoulutusta. Lukioon on sen vuoksi tullut opiskelijoita muualtakin kuin omalta paikkakunnalta. Ruovedellä on ymmärretty varhain, että erikoistumalla pienikin lukio voi lisätä houkuttelevuutta. **SASKY koulutuskuntayhtymän kanssa lähdettiin rakentamaan vuonna 2016 vielä vahvempaa alueellista yhteistyötä. Yhteistyö on hyödyttänyt niin opiskelijoita, oppilaitosta kuin seutukuntaakin. Opiskelijamäärän kehitys on ollut nousujohteista, vaikka paikkakunnan nuorten osuus on vähentynyt. Vuonna 2019 Ruoveden lukion opiskelijamäärä on 102 opiskelijaa, 45% heistä on ulkopaikkakuntalaisia. Ruoveden lukio on kehittänyt toimintaansa ja tarjoaa yleislinjan ja ratsastuspainotteisen linjan lisäksi eläinlääketieteeseen sekä urheiluvalmennukseen (pesäpallo, jääkiekko, eSports) painottuvat linjat. Lukio on sijoittunut erittäin hyvin kansallisessa lukiovertailussa (viimeisimmässä vertailussa Pirkanmaan 3. paras) ja opiskelijat ovat olleet tyytyväisiä lukion tarjoamaan laadukkaaseen opetukseen.**

Ruovesi ja Ikaalinen ovat todella innokkaasti mukana kehittämässä alueellisia koulutusratkaisuja ja tälläkin hetkellä hakemassa Koulutus palveluna -verkostoprojektin (KOPA) pilottialueeksi yhteistyössä SASKY koulutuskuntayhtymän ja muutaman muun kunnan kanssa. Toivottavasti kuntien rohkeutta ja edistyksellisyyttä

lähteä mukaan kehittämään alueellista lukiotoimintaa ei nyt palkita niin, että lukioidemme toimintaedellytykset vaarantuvat. Se olisi väärä viesti tilanteessa, jolloin yritetään saada muitakin kuntia innostumaan alueellisesta koulutuksen kehittämisestä. Lukio on erityisesti pienille kunnille hyvin merkittävä elinvoimatekijä. Perheiden asuinpaikan valinnan kannalta on tärkeää, että kunnassa pystyy suorittamaan toisen asteen opintoja eikä ole pakko muuttaa liian nuorena pois kotoa. Tämä vain korostuu, jos suunnitelmissa oleva oppivelvollisuuden pidentäminen toteutuu. Siinä mielessä pienillä lukioilla on koulutustehtävän ohella nuorten syrjäytymistä ehkäisevä tehtävä.

Lukiokoulutuksen tuottaminen kuntayhtymän kautta mahdollistaa sen joustavan ja monipuolisen kehittämien yli kuntarajojen. Yhteistyö ammatillisen koulutuksen kanssa, pienemmän kunnan toisen asteen erikoistumisen mahdollisuudet ja lukion sivistyksellisen arvon toteuttaminen pienessä kunnassa mahdollistavat elinvoimaisen toisen asteen koulutuksen tehokkaasti tulevaisuuden kunnassa. Hyvin alkuun päässeeseen toimintamallin jatkokehittäminen vaatisi rahoituksen pysymistä nykytasolla. On huomioitava, että ratkaisu ei nosta rahoituksen kokonaiskustannuksia, vaan pitää ne vuoden 2019 tasolla. Pyydämme, että Ruoveden kunnan lausunto otetaan huomioon käsitellessänne SASKY koulutuskuntayhtymän oikaisuvaatimusta harkinnanvaraisen yksikköhintakorotuksen päätökseen SASKY koulutuskuntayhtymän lukiotoiminnalle.

Ruovedellä 18.12.2019

Ruoveden kunta

Eeva Viitanen

Ruoveden kunnanjohtaja

Aila Luikku

Ruoveden sivistystoimenjohtaja